

L'Alemanya de Gerhard Schröder

Amb una economia revitalitzada i una oposició política debilitada pels escàndols financers, el canceller socialdemòcrata alemany Gerhard Schröder encara amb confiança la segona meitat de la legislatura.

El proper 3 d'octubre se celebrarà el desè aniversari de la reunificació alemanya. Tal com succeí el darrer novembre amb motiu del també desè aniversari de la caiguda del mur de Berlín, la societat alemanya protagonitzarà un intens debat sobre els èxits i fracassos de deu anys de convivència entre *wessis* (habitants de l'antiga República Federal Alemanya) i *ossis* (ciutadans de la República Democràtica). Els alemanys són un poble que difícilment es deixa emportar per l'eufòria. Ans al contrari, tendeix més aviat a l'auto-flagel·lació per tal d'expiar les culpes del període nazi. A més, les dificultats econòmiques i socials que ha comportat la reunificació accentuen l'actitud crítica dels ciutadans —tant *wessis* com *ossis*— envers el seu sistema polític. Independentment de la procedència ideològica, els crítics han disposat d'una plètorra d'arguments per qüestionar el model de l'Alemanya reunificada: una taxa d'atur estancada al voltant del 10%, creixement econòmic dèbil durant els darrers anys, increment dels impostos, reducció molt lenta de les diferències de productivitat i de renda entre els *lander* occidentals i orientals i marginació de certs col·lectius de l'antiga RDA.

Tanmateix, per primera vegada des que el 1990 Alemanya es reunificà i guanyà el Mundial de futbol, comença a estendre's un sentiment d'optimisme i satisfacció entre la població alemanya. La tendència descendent de l'atur es consolida —s'ha situat al 9,3% el mes de maig, la taxa més baixa des del

EFE

Gerhard Schröder, l'actual canceller socialdemòcrata alemany, ha passat, durant el que porta de mandat, de la quasi segura defunció política a un futur tranquil amb vistes a la reelecció. La vaga dels funcionaris per l'increment salarial és l'escull més important que ha de superar el govern alemany en el que resta de legislatura.

1995— i la previsió de creixement del PIB pel 2000 és d'aproximadament el 3%. Les exportacions s'estan beneficiant de la debilitat de l'euro i la demanda interna s'ha revifat amb el descens de l'atur i l'efecte riquesa generat per l'espectacular pujada de la borsa durant la segona meitat dels anys noranta. L'economia de l'antiga RDA, que experimentà un efímer període de bonança després de la reunificació gràcies al *boom* de la construcció, també s'està recuperant mitjançant un increment de les exportacions.

A més, una nova classe de joves emprenedors revolucionaria avui la tradicional cultura empresarial alemanya amb la creació de dinàmiques empreses (MobilCom, Infineon, Brokat) del sector de les noves tecnologies.

Debilitament de l'oposició als socialdemòcrates. El canceller socialdemòcrata Gerhard Schröder, que governa a Berlín des del setembre de 1998 en coalició amb Els Verds, presideix un SPD finalment unit i que pot atribuir-se una

EFE

Joschka Fischer és ministre d'Afers Estrangers i líder del sector més moderat d'Els Verds. El partit ecologista està molt debilitat electoralment a causa de les diferències ideològiques internes.

part substancial del mèrit de la bonança econòmica. El principal partit de l'oposició, la cristianodemòcrata CDU, viu un estat de convalescència política després de la greu crisi provocada pel descobriment de les trames de finançament il·legal de l'ex-canceller Helmut Kohl.

Per la seva banda, Els Verds palesaren la seva debilitat electoral en els comicis del darrer 14 de maig al *land* de Renània del Nord-Westfàlia (RNW), el més poblat d'Alemanya. Els Verds van baixar quasi un 33% en nombre de vots i amb un 7% del total hagueren de cedir la tercera plaça als liberals del FDP. El retrocés d'Els Verds es pot atribuir al desgast de la tasca de govern (tant a nivell federal com a RNW) i sobretot al manteniment de la lluita interna entre el sector més radical i el moderat, encapçalat pel vice-canceller i ministre d'Afers Estrangers Joschka Fischer. El sector verd més radical s'oposa a intervencions de l'exèrcit alemany en missions de manteniment de la pau de l'ONU o l'OTAN (com Kosovo), no vol ni sentir a parlar de venda d'armament alemany a Turquia, pressiona per accelerar el desmantellament de les centrals nuclears i s'oposa aferrissadament a alentir la implantació de la reforma fiscal ecològica, que pretén encarir el consum d'energia i abaratir el factor treball. Fins ara s'han imposat els moderats gràcies a la gran popularitat i carisma de Fischer, però la participació al govern federal i al d'alguns *länder* fent tàndem amb l'SPD els passa factura en forma del desencanta-

ment de les bases més radicals del partit.

La recent desfeta d'Els Verds a Renània del Nord-Westfàlia coincidí amb el reviscolament dels liberals del FDP, que pràcticament doblaren el seu vot i se situaren en tercer lloc amb un 10%. Fou un èxit espectacular pel FDP, que durant els darrers anys de l'època Kohl pràcticament desaparegué del mapa polític als *lander* com a conseqüència de la seva pèrdua d'identitat. Després d'haver participat en el govern federal amb l'SPD entre 1969 i 1982, els liberals provocaren la caiguda del canceller Helmut Schmidt el 1982. Entre el 1982 i 1998, el FDP fou el soci fidel de la CDU de Kohl i perdé progressivament els seus trets distintius: defensa dels drets civils –tant dels alemanys com dels immigrants–

El sindicats, que representen 3,1 milions d'empleats públics, amenacen de parilitzar el transport i la sanitat a partir del 13 de juny.

enfront del poder de l'estat i del contribuent enfront d'hisenda. El FDP tocà fons en el període 1994-1997, quan l'electorat el percebia com un defensor exclusiu de les elits econòmiques i en molts casos no superà la barrera del 5% dels vots necessària per entrar als parlaments dels *länder*. Tot i que els liberals encara no s'han pogut desprendre completament de la seva imatge de defensors dels rics i no tenen implantació als *lander* de l'est, han recollit vots de la classe mitjana-alta de la part occidental, descontenta amb l'augment d'impostos –sobretot el de la gasolina– i decebuda amb la corrupció de la CDU. Les enquestes donen ara al FDP una intenció de vot a nivell federal del 6-7%, empa-

tats amb Els Verds en el tercer lloc.

Amb tot aquest panorama polític, el futur per Schröder sembla immillorable de cara a les properes eleccions generals del 2002. Si els seus socis ecologistes esdevenen massa molestos amb les seves exigències, el canceller podria optar per formar coalició amb el FDP, un partit amb què Schröder –bon amic dels grans empresaris a Alemanya– estaria més a gust. El cap dels liberals a Renània del Nord-Westfàlia i líder del sector oposat a l'actual direcció federal del partit, Jürgen Möllemann, pressiona per un pacte SPD-FDP després de l'èxit del seu partit el darrer 14 de maig. Schröder i Wolfgang Clement, president socialdemòcrata de RNW, s'ho rumiaren, però finalment preferiren repetir amb uns verds afeblits –que fins i tot han hagut de cedir competències en el Ministeri de Medi Ambient– abans que llençar-se a l'aventura política de conseqüències imprevisibles. La coalició SPD-Verds es manté per ara, doncs, tant a nivell federal com a alguns *lander* (RNW, Schleswig-Holstein). Tanmateix, Schröder ha insinuat que pot canviar de soci federal si Els Verds li compliquen gaire la vida.

Amenaces a l'horitzó. Tot i que la CDU encara s'està lleplant les ferides i Els Verds estan immersos en una crisi d'identitat, el canceller Schröder farà bé de recordar quina era la situació el darrer octubre si no vol refiar-se excessivament. Després d'un primer any de legislatura ple de picabaralles internes a l'SPD (que culminaren amb la dimissió del poderós ministre de Finances Oskar Lafontaine) i de descoordinació al si del govern, molts analistes polítics anunciaven la mort política de Schröder. La situació del canceller era realment crítica: la CDU havia arrabassat a l'SPD el control dels *lander* de Hesse i el Sarre. A més, els socialdemòcrates havien fet aigües a les eleccions de Saxònia, Turíngia i Berlín. L'ala esquerra de l'SPD multiplicava els retrets i crítiques a Schröder, que havia posat en marxa polítiques d'ajust en matèria de pensions, universitats i subsidis

d'atur. L'economia no acabava d'arrancar i el nombre de parats ultrapassava els 4 milions. Semblava que al canceller no li quedava més remei que formar una gran aliança amb la CDU si volia aguantar fins el final de legislatura.

Aleshores, els déus de la política van somriure a Schroder. Al novembre esclatà l'afer de finançament il·legal de la CDU, que des acredità no només Kohl sinó que esquitxà un bon nombre de dirigents cristianodemòcrates (entre ells el delfí de Kohl, Wolfgang Schäuble). La CDU va haver de fer neteja a la cúpula federal i escollí com a nou líder Angela Merkel, una física de l'antiga RDA que fou ministra de Medi Ambient durant l'era Kohl. Però les revelacions de comptes corrents secrets que finançaven la CDU passaren factura electoral: els cristianodemòcrates perderen a Schleswig-Holstein i s'ensorraren a les enquestes.

Tanmateix Schroder encara no

pot cantar victòria. Els sindicats, que representen 3,1 milions d'empleats públics, amenacen de paraitzar els transports locals i els hospitals a partir del 13 de juny si el govern no augmenta l'oferta d'increment salarial d'un 1,8% proposada per un panel de mediació independent. Gràcies al seu lloat sistema de negociacions col·lectives, Alemanya ha aconseguit evitar grans vagues. La darrera vaga que colpejà el sector públic fou el 1992, i Alemanya només perdé una mitjana anual d'onze dies per cada mil treballadors a causa d'aturades durant el període 1989-98.

Tenint en compte que la inflació a Alemanya és actualment d'un 1,5% i que la mitjana d'augment salarial pactada als convenis del sector privat és d'un 2,5%, no sorprèn que els sindicats del sector públic amenacin amb una vaga. Però Schroder i Hans Eichel, el ministre de Finances, no volen fer perillar el seu pla d'austeritat encami-

nat a retallar el deute públic. Tot i que el PIB ha crescut a un ritme anual del 3,3% el primer trimestre, la modernització de l'economia de l'antiga RDA continuarà absorbint molts recursos. Actualment un 5% del PIB dels *lander* occidentals es transfereix cada any a l'est (més d'11 bilions de pessetes). Malgrat aquest esforç, la productivitat a l'est només equival al 60% del nivell de l'oest i la taxa de desocupació assoleix el 16,9% (7,5% als *lander* occidentals).

El govern socialdemòcrata gaudeix d'uns mesos electoralment tranquils, perquè no hi haurà eleccions a *lander* fins el proper març. A més, la situació macroeconòmica és bona. Si el canceller Schroder evita la vaga del sector públic i la selecció alemanya guanya l'Eurocopa d'aquest estiu, potser sí que podrà començar a planejar la següent legislatura.

Alexandre Muns

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns
a divendres al
93 309 70 04
PROMETEATRE

Teatre Principal

Cía. de Danza Elvira Andrés

'A la luz', 'Mujeres' i 'Bodas de sangre'

25% de descompte
de dimarts a divendres.
Barcelona.

Teatre Borràs

El sopar dels idiotes

25% de descompte
de dimarts a divendres.
Barcelona.

Romea

La vida es sueño

de Calderón de la Barca

25% de descompte
de dimarts a divendres.
Barcelona.

Teatre Condal

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte
de dimecres a divendres.
Barcelona.